

Význam dělby práce pro snižování chudoby

Boleslav Vraný

KAP – Hnutí Křesťan a práce

Velehrad, 20–22. září, 2024

Dělbba práce – co to je?

- Rozdělení práce na menší, specializované úlohy mezi:
  - Pohlaví
    - Mužská vs. ženská práce, lov x vaření
  - Obchody
    - Města ve starověkém Sumeru – nejstarší známá civilizace
  - Firmy a organizační jednotky
    - Německý „Mittelstand“ – specializované malé a střední podniky
    - Jednotky stejné společnosti
  - Regiony
    - Přírodní zdroje, ale i historie
      - Švýcarsko a bankovníctví

Dělba práce – historie

- Poprvé zaznamenána Platónem v Republice, 375 př. n. l.
- **Xenofón, Cyropaedia** (Kýrovo vzdělání), 4. století př. n. l.
  - Je nemožné, aby člověk mnoha řemesel dělal všechna dobře
  - Pokud se někdo zaměří na jeden specifický úkon, bude ho provádět nejlépe.
- **Augustin z Hippa, Město Boží, 426 n. l.**
  - Je lepší, aby se každé části umění naučil zvláštní řemeslník, což se může snadno a rychle stát, než aby byli všichni nuceni být dokonalí v jednom umění ve všech jeho částech, k čemuž by mohli dospět jen pomalu a s obtížemi.
- **al-Tusi a al-Ghazali**, středověcí perští učenci

Dělba práce – historie

- **William Petty (1623-1687)** a stavba lodí
  - Lidé, kteří se specializují, snáze objeví nové metody
  - Mnohé mohou udělat lidé bez rozsáhlého školení
- **Adam Smith**
  - *Bohatství národů* (1776)
  - Dělba práce přináší podstatné zvýšení produktivity
  - Může však způsobit, že lidé budou příliš specializovaní, hloupí a nevědomí

Dělbba práce – výhody

- Zvýšená efektivita
  - Každý člověk se může specializovat na to, co umí nejlépe
- Rozvoj dovedností
  - Pracovníci se stávají kvalifikovanými pro určité úkoly
  - Dokáží odvést kvalitnější práci
- Inovace
  - Pracovníci s větší pravděpodobností najdou inovace v oblasti svých odborných znalostí

Dělbba práce – výhody

- Nižší náklady
  - Vyšší efektivita a lepší alokace zdrojů mohou snížit náklady
- Vytváření pracovních míst
  - Rostoucí podniky potřebují více pracovníků
- **Hospodářský růst a snižování chudoby**

Dělbba práce – nevýhody

- Lidé se mohou stát příliš specializovanými
- Odcizení
  - Pracovníci mají malou kontrolu nad výrobním procesem
- Opakující se specializované práce

Pokud je dělba práce tak důležitá, kde ji najdeme v sociální nauce katolické církve?

Dvojí dědictví v Laborem exercens 13

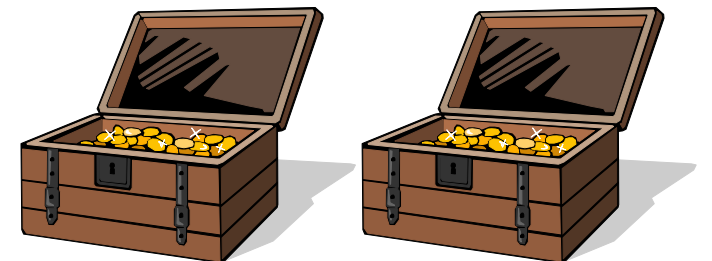

Při práci u jakéhokoli pracovního stolu, ať už relativně primitivního nebo ultramoderního, člověk snadno vidí, že

svou prací vstupuje do dvou dědictví: dědictví toho, co je dáno celému lidstvu ve zdrojích přírody, a dědictví toho, co jiní již vyvinuli na základě těchto zdrojů, především rozvojem techniky,

to znamená tím, že vyrábí celou sbírku stále dokonalejších nástrojů pro práci. V práci člověk také „vstupuje do práce jiných“

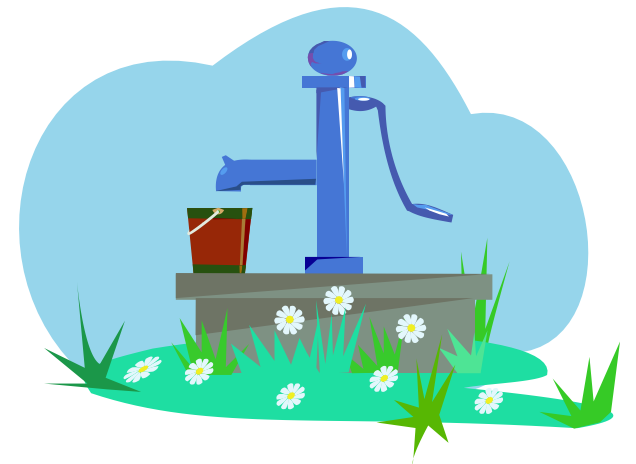
Latinský text používá místo dědictví "dva poklady" nebo "dvě pokladnice".

Přírodní zdroje – první pokladnice

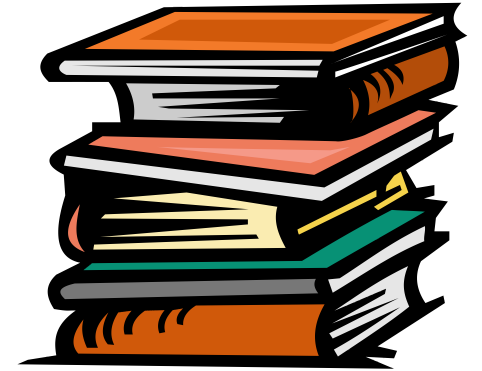
- Zahrnuje i mikroskopický svět a prostor (LE4)
- Nejen těžba nebo sklizeň
- Pozorování nebeských těles
  - Kalendář → zemědělství
  - Objev Newtonových pohybových zákonů
  - Potvrzení obecné teorie relativity → GPS atd.
- Pozorování malých věcí
  - Kvantová mechanika, elektronika, výpočetní technika
  - Mikrobiologie, vakcinace, genetika
  - Biotechnologie

Věci, které již vyvinuli jiní – druhá pokladnice

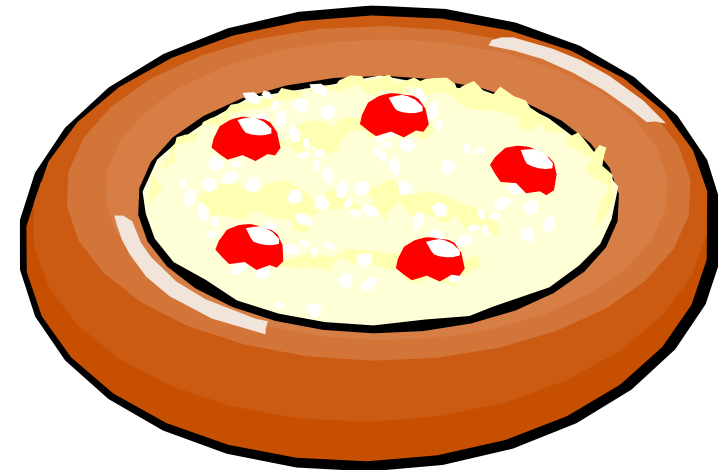
- Do této pokladnice může přispět každý z nás
- Vědecké znalosti, technika, techniky, stroje
- Inspirace prací druhých
- Zákony
- Finanční kapitál
- Nemusí být v dávné minulosti
- Kolega už může používat program, který jsem dokončil před hodinou

Příklad – máma dělá palačinky pro děti

- Přírodní zdroje
  - Pšenice, droždí, cukrová třtina, vejce, mléko, jahody
- Co vyvinuli ostatní
  - Které plody jsou jedlé?
  - Recept
  - pšeničná → mouka, cukrová třtina → cukr, kravské → mléko
  - V blízkosti obchod, plynový sporák
- Do druhé pokladny přispívá tím, co dělá pro své děti

Příklad – pomoc chudým

- Miliony hodin práce různých lidí napříč světem a historií
- Piloti, mechanici, řízení letového provozu
- Farmáři
- Inženýři, dělníci
- Vědci od Pythagora a Archiméda
- Manažeři, právníci
- Učitelé – předávání znalostí novým generacím
- Daňoví poplatníci
- Boží stvoření je dobré s moudrými a rozpoznatelnými zákony

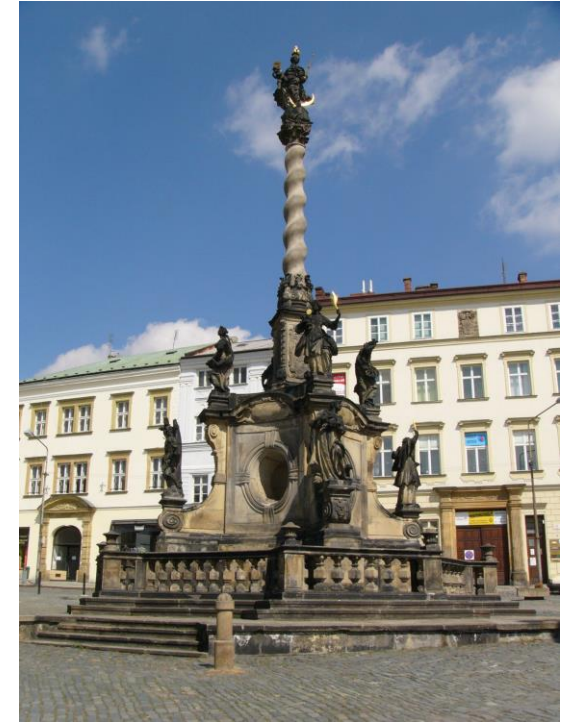
Pomoc při vykládce po zemětřesení v Indonésii

Zdroj: U.S. Navy, Byron C. Linder

Příklad – příležitosti k vděčnosti

- Mariánské sloupy stavěné po záchraně města před morem
- Hygiena, epidemiologie, očkování, moderní farmacie zachránily stovky milionů životů
- Zvýšení produktivity zemědělství
- Poděkování těm, kteří připravili jídlo
- Poděkování dobrodincům naší církve
- Přečtěte si každý den nějaký článek z encyklopedie a poděkujte za něj

Zdroj Wikipedia, Michal Maňas

Význam pro duchovní život

- Umožňuje nám lépe využívat naše dary
- Jeden z divů, za který bychom měli být vděční
- Zdánlivě nesouvisející profese přispívají k nasycení hladových, navštěvování nemocných atd.
- Myslete na široké spektrum profesí, nechvalte jen jednu nebo dvě
- Děkujte Bohu za to, že Jeho stvoření je dobré, s rozpoznatelnými zákony, které můžeme použít.

Rozdělování duchovních darů v těle Kristově

Každý ovšem dostává projev Ducha ke společnému užitku: jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, jinému od téhož Ducha slovo poznání, dalšímu víra v tomtéž Duchu, jinému dary uzdravování v tomtéž Duchu, jinému konání zázraků, jinému proroctví, jinému rozlišování duchů, jinému různé druhy jazyků, jinému výklad jazyků. To vše ale působí jeden a tentýž Duch, který obdarovává každého jednotlivě, jak sám chce.

(1. Korintským 12,7-11)

Děkuji!

Boleslav Vraný

bolek@bolekvraný.cz

